ŽENSKÁ HLÍDKA

Pořadatelka M. Burešová

PODZIMNÍ.

Karel Vetter.

Již nad Tvým hrobem chladný podzim
dýchá!
Strom, který nad mým rozpíná se
ticha,
se barví do žluta a do krvava;
list po listu z něj zvolna opadává
a s bolným povzdechem se snáší k zemi.

Kmen ptáky opuštěn se dívá němý,
jak jeho listí suché, odumřelé
se ve vysokých vrstvách stále stele
Ti na hrobě! A záplava ta hustá
již na mohylu těžkou Tobě vzrůstá!

Ó, rci, když podzim dechem svým se
blíží,
proč i můj žal tak roste a tak tíží?

ŽAL ROSTE A TÍŽÍ!

Není snad člověka, který by nebyl pocítil žalu, a to více nebo méně...

Člověk hned v útlém mládí již často bývá napaden tímto nemilým hostem, který zanechá vždy v duši trochu hořkosti. A čím jest člověk starší, tím více a častěji bývá obdařen, a někdy až příliš velkou porcí tohoto daru, o nějž žádný nestojí a jehož si také nikdy nepřeje. Však život jest již taký, není radosti, by nebyla okořeněna více neb méně tímto nemilým hořkým kořením.

Dokud však je porce žalu taková, by duše pod ní neklesala, tož přece bývá snesitelnou, ale když vzroste do té míry, že dusí a svírá srdce, tu i tělo pak chřadne a klesá pod tíhou jeho.

Znám osoby, jichž život jest protkán jen samými útrapami, prací a při tom snáší jen hořký žal, nikde žádný záblesk radosti a přece nepodlehnou, neboť cítí, že zde mají svoje povinnosti a ta myšlénka je pobádá k další činnosti — třeba že se jim vděku za žádných okolností nedostane ani od těch, kteří jsou jim nejbližší: a jest to právě od těch, od nichž to nejvíce bolí.

Co jen žalu zažívají rodiny válčících národů v tomto okamžiku v Evropě, co rodin jest uvrženo v zármutek a bídu! Kdo zacelí rány v srdcích postižených, kdo jim nahradí ztrátu milých bytostí, kdo navrátí jim radost a spokojenost životní? Nikdo! — Nikdy více!

Žal ubytoval se tam, kde radost dříve sídlela a to trvale, neboť se nedá nikým a ničím odstraniti... Jen smrt sprostí jich tohoto strašného pocitu!

• • •

JAK RŮZNĚ ŽENA CHÁPE ÚKOL ŽIVOTA.

Jak různé žena chápe úkol života, který jest jí přírodou určen a který ženě co matce právě náleží!

Jedna béře úkol života svého v tom smyslu, že byla stvořena právě jen, by vykonávala povinnosti co žena a matka, by založila domov pro své milé a jim se cele věnuje. Její domov a dítky jsou jí vším, netouží po více.

Kdežto druhá koná úkol co žena-matka jen z povinnosti, může i dítky sice obslouží, ale také jim nechá cítiti svoji něžnost mateřskou, že tito, jakmile dorůstají, hledí se domova vzdáliti, neboť nebyly nikdy té pravé lásky mateřské poznaly.

Třetí, když se provdá, myslí, že jest na tom dosti, když dítkám dá život a o výchovu ať se stará muž aneb kdo jiný, jen když ona má pokoj a pohodlí.

Čtvrtá, ta zase se provdá snad jen proto, by ji muž živil a se staral, by měla vždy pohodlí a parádu; rodinu mu vychovávat, to jí ani nenapadne, poněvadž by měla sama újmu a nepohodlí.

Pátá zase chápe svůj úkol mateřský tak, že v dítkách svých od mládí pěstuje jen nenávist a urputnost ku každému, o něžnosti neb úctě nemají ani poněti, neboť toho není třeba, vždyť žijou ve svobodné Americe!

A takto bych mohla pokračovati ještě dále, jak různě se ženy mění v náhledech o výchově rodinné a o domácím řízení. Avšak každá žena by na prvém místě měla dbáti své nejsvatější povinnosti — býti něžnou a milující matkou a hleděti pěstovati v dítkách svých jemnocit pro krásu, lásku ku bližnímu, smysl pro pravdu a povinnosti vůči jiným a vzbuzovat v nich sebedůvěru, sebezapření a tím v nich vychovati pevné charaktery. V takovém případě by se pak nemusela obávati, že dítky její se nechají svésti ku nepravostem.

Takovouto výchovou pak zabezpečí se národu dobré občanstvo.

• • •

Naši milé čtenářky si zajisté povšimli zprávy v minulém čísle tohoto listu, že manželé Vítámvásovi slavili v pondělí, dne 28. září, své 25leté jubileum šťastného manželství. A za tím účelem se do bytu jejich sešlo mnoho přátel, by jim blahopřáli.

I já ve jménu čtenářek a dopisovatelek "Ženské Hlídky" blahopřeji Tetě a jejímu manželi, by se ve zdraví a spokojenosti dočkali ještě alespoň té zlaté svatby.

• • •

Ctěné paní Anně Kálalové srdečně děkuji za pohlednici mi zaslanou, na níž se nalézá sama ve skupině krásných květin. Již se nedivím, že zapomíná na celý svět, byvši sama obklopena krásami, jako v ráji.

A. Procházková, Palmer, Neb., 28. září 1914. — Ctěná paní pořadatelko! Ježto jste minulému mému dopisu místa v milé naší "Ženské Hlídce" dopřála, dnes tedy přímo mezi Vás přicházím sama, při čemž zároveň přináším od mého starouška jeden dollar pro Česko-Slovanský pomocný výbor. Milé čtenářky, zvláště vy mladé, které neznáte poměry v Čechách a nevíte, jak těžce ta chudá matka vychovává to svoje robátko, nežli v pannu neb mládence vyroste. Různé smutné vzpomínky táhnou mojí hlavou. Když jsme ještě před třiceti léty byli ve staré vlasti, tu jsem tam viděla, jak matka od čtyř hodin vstávala a nežli se její milí vyspali, ona již přišla z pole s travou. Pak vařila snídaní — trochu polévky a vypravila svého muže do práce na celý den o kousku suchého chleba. Sama také pojedla a při tom dávala mateřskou snídaní svému robátku, jemuž mezi půldnem též do ústeček velký cumel strkaly a to ještě ty nejmenší dítky. Větší musely na pastvu s kozou a husami. Matka sama pak musela shánět píci pro kozu na zimu. A ježto neměla polností, co by zástěrkou přikryla, musela všechno odpracovat buďto v lese na kultuře, neb u sedláka. V poledne přiběhla celá upocená s trávou, podojila kozu, mléko dala dětem a sama si naloupala bramboru vařených do zástěrky a posolila a po cestě jedla a zase sháněla trávu. Večer pak společně všichni zase polévku z vody a brambory večeřeli. Když si pronajmuli kousek políčka pro brambory, tu žena musela mrvu v nůši na zádech vynést a semeno s mužem po práci zakopat. A jestli jim to některý hospodář s potahem zadělal, museli buď muž neb žena kolik dní za to pro něho pracovat. Při tom všem ale nikdy jsem je neslyšela žehrat na osud. Ten dobrý český lid spokojí se se vším. A co pak o žních — jestli měla matka jedno neb dvě dítky, nosila je v nůši po poli, při čemž sluníčko celý den do nich pražilo. Matka svlékla jupku, zástěru i šátek s hlavy, ponechávajíc na sobě jen jednu kratičkou sukni, však v jejím oku zářila láska a oddanost ve svůj osud. A zase spěchala, by tu chvilku, kterou zaopatřila své miláčky, vynahradila a její opálené žilnaté ruce zabíraly srpem velké hrsté obilí, by ji hospodář snad nepustil z práce. Jak ona se těšila celou zimu a jaro na žně, by si vydělala pár krejcarů (myslím 20 krejcarů denně), za něž si v podzimním jarmarce, co bude ona nutně potřebovat, koupí. Ovšem, mnoho toho nebude, ale i za to málo zaplať Pán Bůh. Ještě štěstí, že dostala práci. A nyní by to měla ztratit! Nikoliv, ukáže sedláku, že mu ničeho neprozahálí. A na novo se rozhání, pot se leje přes oči, ale nechť si, jen když dohonila druhé žence. Však také oni nyní musí jít, neboť zase jejich dítky přicházejí. Matky jim též nechaly koláče neb buchty, co jim selka dala ku svačině, vždyť ony samy se v poledne najedly ve statku polévky a kaše. Tam v nůši to mají schované, ať se najedí ti caparti, stejně jest to jen jednou v roce! Toho nejmenšího, kterého přitáhly ve vozejčku (sklepaného jen otcem), poceluje, převine, napojí a pošle domů. A zase září její obličej láskou a spokojeností, že opatřila dítky. Ejhle, matka chudá, ale její láska je nevyčerpatelná. Ona ve dne dělá do úpadu na poli a v noci pere, myje, uklízí doma, ba ona si nikdy neodpočine, ani ne při porodu, neboť sotva jeden den se dítko narodí, druhý den již zase pracuje. Vše, vše, pro své miláčky! Však má z nich radost, když vyrostou, ať sama je udřená, vysílená — jen když ony jsou silné a zdravé. A nyní jaká to pro ni rána, když je musí vydat! Tak surově jí je odejmou. Žádného ohledu není na ni bráno, nikdo nevidí, jak tělo její celé zhroucené lítostí se zachvívá, žehnajíc svému dítěti, tiskne je ku svému srdci, víť ona velmi dobře, že jí syna odvedou na Golgotu a ona, matka, ho již nikdy více neuvidí. Nuže, vy drahé matky, zda nejsme zde v Americe na tom mnohem lépe, nežli ty v Čechách? My sice také zakusily zde všelikých svízelu v našich začátcích, ale měly jsme naději, že se dopracujem blahobytu. Však tam ony pracují jako stroj bez naděje v lepší budoucnost. A ta naše krásná česká vlasť, co ona zažila již útisků a zkázy. Ač jest ovroubena vrchy, přece mi připadá jako neohražená zahrada, tak že jako divoké stádo, nepřítel kdy chce, tam vrazí a ryje její památnosti, boří a loupí od pradávna. A domorodí Čechové? Jsou bezmocní... Nemají holt svého vladaře, by se jich ujal. O všem, mají panovníka, který však hledí do poslední krůpěje krev jich využitkovat. Český utiskovaný národe, vstane-li již nyní bělohorský lev ku tvé pomoci? — Slečna Arna z Prahy, jejíž dobrotě máme co děkovat za zprávy z Čech, v posledním svém dopise podotýká, že každý litoval těch sirotků knížecích manželů, když jim byli rodiče zastřeleni. Kdež to ony jsou zahrnuty bohatstvím, slávou a mocnými přáteli. Co si však počnou ty siroty, kterým vzali živitele a poslali je na jatky? Politují je ti panovační pohlaváři? Sotva! Ti věří jen sami sobě a pro chudého člověka mají na místě srdce — kámen. Odpusťte mi, milé družky, že jsem se zahloubala do tak smutných vzpomínek. Ale těžko jest se veselit, když přítomnost jest trudná a nejistá našich pokrevenců. Myslím, že ještě po létech bude lidstvo vzpomínat s hrůzou na tento světový děj. Vždy jsem si ráda zazpívala české písně, ale nikdy jsem nemohla zpívat píseň: "Rolník u Královéhо Hradce". Oči se zalévají a hlas selže, následky bitvy utlumí každou veselost. Ku konci zdravím paní pořadatelku, jakož i všechny čtenáře a čtenářky. Těm pak Čechům a Slovanům vůbec, kteří museli za zlobu lidskou položit svoje životy, platí můj tichý pozdech. Odpočiňte v pokoji! Nechť jest Vám země lehčí, nežli Vám rmutný život byl!

Ctěná paní! S radostí Vás vítáme do naší "Hlídky". Věru smutné jsou to chvíle pro národy válčící a pro náš český národ obzvlášť, neboť lpěl vždy pod jhem ciziny. Jaký bude jeho osud v budoucnu, jest s hrůzou jen vzpomínati! Budu se těšiti zase na brzkou Vaši návštěvu "Hlídky". Srdečně Vás zdraví

Pořadatelka.

Teta Vítámvásová, Omaha, Nebraska. Milé družky! Ubíhá čas a s ním naše mládí a než si pomyslíme, jest vše za námi, obzvlášť to mládí! A tak i nám uplynulo 25 roků našeho manželství. Abych vám povídala, jak jsme to oslavili, to pověděl již pan Sotrah. Šelma, však ale sám na sebe nepověděl, že jej též dámy hodily do pucu a jak mu ta malovaná "kronika" slušela, neboť mu byla akorát, vzdor tomu, že v ní byla ustrojená i pí. Anna Proškovcová, když zde byla. Minule jsem se ptala babičky Uzlové, zdali se upejpala. A tu dobrá ta duše mně to raději přiála sama povědět. A jak nám to bylo milé se poznat, co jsme si toho za chvíli napovídaly — inu tolik, že by nám nebyl žádný stenografista stačil! A víte, pí. Uzlová, že jsem neměla ani čas na upejpání? Hledala jsem stále nějaký ten oblek, při čemž chodila jsem jako bezhlavá. Vždyť jsem i do šatníku vlezla, však oblek ne a ne najít. Vždycky jsem si myslívala, že tak leckdo nedovede chytat kocoura do pytle, jako já. Nyní ale vím, že to jiní dovedou mnohem lépe než já. Díky vám všem, již jste přišli — zvláště družičce, mládenci, panu družbovi a "staré svatby", jakož i panu soudci, neb ženich ho poslouchal jako hodiny. Spát chodí o 7 hodinách večer a vstává o 6. ráno — a nepláče. Ten věnec schovám, až bude bouřka, pak jej vždy zapálím, neboť jest to samé koření, tedy to může býti dobré pro něco. Díky za krásné dárky a pí. M. Donátové též za telegram, v němž nám blahopřání posílá po malém Číňánkovi. Buďte ubezpečeni, milí přátelé, již jste přišli a s námi se společně pobavili, že na ten večírek nikdy nezapomenu! Měla jsem v úmyslu na tu kopulaci pozvat celou "Ženskou Hlídku". Byla jsem však tolik překvapena. Však jste byly, milé družky, zastoupeny a to i naší pí. pořadatelkou, která mně blahopřála za všechny vás. Tak vidíte, že aspoň vzpomínkou jste zde byly! — Dále pí. Josefa Volaková se ptá, zda-li mám po modě šaty. Každopádně, však ale vždy čekám, až se paní móda ustálí a pak si vyberu podle chuti. Nyní jsem si ušila tuniku a tu mohu nosit jako ty přesejpací hodiny — na sukni, anebo na ramenou, jako plášť. Tak jen piište! Pí. Burešová, na vás mám s kopec! Což pak jste mně nemohla o té vesedce v Sokolovně hodit oknem buchtu? Člověk tam očumuje, chce něco vidět, však ani toho koukání jste nám nedopřáli, jak pak potom buchet! No ale počkejte, až já budu o svatbě nosit na stůl a vy budete koukat pod okny, potom vám jistě půjde jazyk jako té Auroře a ještě dám okno stáhnout. Návrh na ten houbařský výlet přijímám a se mnou též několik sousedek, tak jen do toho a zaopatřte dobré místo.

Slečna Theresie Jílková, Omaha, Nebr. — Milým českým čtenárkám dovoluji si zde podati ponaučení k dobrému moučníku. Vezmi 4 lžíce mletého cukru, 4 lžíce mouky, 4 žloutky, z jednoho citronu šťávu a kůru, tři to ¾ hodiny. Pak přidej sníh ze 4 bílků a 1 lžíci mouky, pomalu to promíchej a dej do mělké plechové nádoby vymazané studeným máslem a posypané strouhanou žemličkou. Dej to do mírně prohřáté trouby a peč ¾ hodiny. Musí být třikrát tak vysoký, když je pečený. Když vychladne, rozkroj jej v půli, neb ve tři díly, pomaž zavařeninou a dej zase dohromady. Pak uděj na něj tuto polevu (glasuru): Vezmi 2 bílky, z půl citronu šťávu a tolik mletého cukru, by to bylo hodně husté. Tři to tak dlouho, až je to husté, by lžíce nepropadla. Pak tím pomaž moučník celý i se stran. Oloupej pomoranč, částky neb dílky pokladť na vrch, jeden vedle druhého, by hezky vypadal. Nech do druhého dne uschnout. Jest dobrý a pěkný. Nejraději vol formu kulatou.

Český pozdrav a touha po milé vlasti.

(Theresie Jílková.)

Překrásný jarní den
a vůkol z růží květ,
ó, jak tu vzpomínám
na mládí své zpět.

Nade mnou oblaka,
jak velké labuté,
velebně vznášejí
své bílé perutě.

Ó lette, oblaka,
na západ k horám tím,
pozdravte národ můj,
pozdravte rodnou zem.

Pozdravte tisíckrát
vlasť moji oslavu,
pozdravte Prahu mou
i její Vltavu.

Zaneste city mé
ku břehům Lužnice,
zaneste povzdech můj
ku klidné Nežárce.

Ach, smutno v dáli žít
od matky otčiny,
ach, smutno umírat,
kde cizí končiny.

A jestli kosti mé
cizí kraj pochová,
tak aspoň srdce mé
přijmi tam, vlasti má!

Pozn. — Pokud nám místo stačí a nejsou příliš dlouhé, původní básně uveřejníme.

Terezie Uzlová, So. Omaha. — Předně děkuji ct. paní pořadatelce za její namáhavou práci, jakou s námi při upravování dopisů má. Drahé družky, musím si zase mezi vás přijít trochu pohovořit a nedivte se, že tak záhy přicházím. Chci totiž upozornit, že nejspíše neblahým nedopatřením v posledním mém dopise stala se mýlka a sice při zmínce, jak mne sestřičky mile překvapily, stálo: "od sboru Vlastenky, čís. 35, J. Č. D." — kdežto správné mělo býti — Vlastenky Západu, čís. 34, Sesterská Podporující Jednota — prosím tudíž za opravu. Za druhé, abych též ukonejšila tety Vítámvásové zvědavost. Milá teto, zde vám vše vysvětluji: Mně je moc divné, že vy tam v Omaze jen lítáte, kdežto my zde v South Omaze musíme po svých běhat. Prozraďte nám to tajemství, abychom mohli také lítat, jako Vy tam, pak bych tam byla často. Nyní se zase tážete, zdali jsem se také upejpala. Ba, ale já ne, za to však můj starý se upejpal, když viděl tolik družiček, takže jsem musela až dvéře držet, aby mně neutekl. Snad se chudák bál, že na něm budou požadovat nějaký slib a on tak nerad něco slibuje, protože ví, že by nikdy nesplnil, co by slíbil. — Musím vám sdělit, jaké jsem měla na svatbu šaty a sice byly to ty nejlepší, jaké byly k dostání, totiž aby měly díry, neb jsem se ani do žádného pucu nedávala, ježto jsem nikoho nečekala. Pěkně jsem si po domácku v roztrhané sukni a bosa vykračovala, když jsem neočekávanou návštěvu z okna zahlédla. Díry jsem ihned zakryla zástěrou a na bosé nohy "sliprsy" navlékla a již jsem byla holka jako lusk. Je mi vás, teto, velice líto, že vám vždy před nosem dveřmi praštili — u Jindrů by vám to byli zajisté neudělali a věřte, že bychom vás tam byli všichni srdečně přivítali, kde bych vás byla vzala na "bear-cat," neboť "tango" neumím, ale "bear-cat" ano. Jo, to jste mne měla vidět, jak jsem skákala, tak že až čtvrtinu Jindrovy podlahy domů jsem ve střevících přinesla, takže měla jsem co vybírat, neboť jsme jim tam asi hodně tančili,, až z podlahy třísky lítaly. Kdo zná pana Jindru a paní Jindrovou, tak se tomu ani dost málo nediví, ježto oba jsou řádně veselí. Jen to mne mrzelo, že Jindrovi o tom věděli, neboť já jsem si na ně celý týden zuby brousila, jak totiž na ně vtrhneme, až již budou v posteli a jak budou zmateni. A zatím však paní Jindrová zmátla nás — napekla kuřat, nasmažila koblich, ba i na mužské bylo náležitě s pitivem pamatováno. Kdežto nám paní Jindrová uvařila dobrou kořalku. To byste si byla, teto, pošmákla, kdybyste tak byla s paní Killiánovou, Hynkovou a Dufkovými přilétla. Zajisté, že by se Vám, právě jako nám, ani domů nechtělo. — Na to pak v sobotu byly zase párty u saloníka, který je sám na svou paní pořádal a nás všechny pozval. Jeho paní nasmažila kuřat, kejků napekla a hojnost ovoce připravila, tak že jsem nyní již tak namlsaná, že mi doma nic nechutná. A zase jsem již pozvaná na dvoje párty — na jedny v sobotu a druhé v neděli, tak byste mohla také přilítnout, alespoň na ony v sobotu. Nesmím vám ale prozradit, u koho to budou. Na konec pak všechny čtoucí srdečně zdravím.

Ctěná paní Uzlová! Těší mne, že jste tam u Vás veselí. Jen užívejte, dokud můžete, neboť to je vše, co člověk na světě má — to, co užije. Pořadatelka.

Špenát s topinkou (Toast).

Přeber čisté špenát a vyper, dej pak vařit do slané vody. Na půl peku špenátu dej koflík vody a když jest měkký, což jest po 20 minutách vaření, vodu pak slij. Špenát po té na drobno usekej, dej s miskou nad mírný oheň, přidej k němu velkou lžíci másla, malou lžičku cukru, ždibec pepře a muškátové kuličky. Osol dle chutě a přidej z půl citronu šťávu, dobře vše nad ohněm promíchej v jemnou kašičku. Pak vezmi formičky neb malé koflíčky, dej do každé špenátu, musíš rozdělit dle počtu osob, dobře to do formiček napěchuj. Mezi tím opeč krajíčky pšeničného chleba, které do kulata seřízni a kurku odstraň; potři každý krajíček hodně máslem, dej je na prohřátý talíř a na každý krajíček vyklop s jednoho tvořítka opatrně ten špenát. Na každý den koláček z na tvrdo vařeného vejcete. Jest to úhledné a dobré jídlo.

Neplatí, kdo se chválí sám, ale koho chválí lidé!

Stamtt, Canada.

Ctěná paní Otoupalíková!

Přiložené Vám zasílám poštovní poukázku na $1.50, kterýžto obnos Vám dlužuji od 18. července 1913, za mast na tiel pro naši dcerušku. Mast se velice dobře osvědčila, před tím jsme upotřebovali všecky možné masté a prostředky, ale všecko bez účinku, až teprve Vaše mast skutečně pomohla. Přijměte od nás všech nejsrdečnější díky a odporučujeme Vaši výtečnou mast všem trpícím krajanům.

Rodina Nockova.

Ctěná paní Fr. Otoupalíková!

Prosím o zaslání Vašeho plicního tbé. Jest velice dobré na plicní choroby a pomáhá od bolestí v krku a hrdle. Zůstávám s úctou

Libi Kubalová, Texas.

Dopisy s objednávkou adresujte na:

Mrs. Frances Otoupalík,

VYRABITELKA David City, Nebraska

Kdo by si přál dobrá česká a lacná jídla, ať přijde do nově upraveného restaurantu k

V. NUDEROVI

roh 14. a William ul.

Taktéž může pp. cizincům posloužiti čistými pokoji.

Dr. Olga Šťastná

LÉKAŘKA

čís. 2231 jižní 16. ul., Omaha

Telefon: Tyler 2403

Úřední hodiny: Od 2 do 5 hod. odp. každý den, mimo neděli.

V úterý a v pátek též večer od 7 do 8 hodin.

Zvláštní pozornost věnuje nemocím žen a dítek. 51tf

— **Žena** napraví přírodu, zažene bělotok Novákovým matičním balsámem. Viz oznámku na jiném místě t. l.

Dr. Chas. Rosewater

český lékař

Úřadovna: 222 Bee Bldg.

Omaha, Nebr.

Ord. hodiny — 11. ráno, 2 do 4 odp.—5:30 do 6. odp.

V neděli: 10 do 12 dopol.